Sołectwo Tuszyma

Sołectwo Tuszyma

Data powstania: 2015-08-19 13:36
Data modyfikacji: 2015-08-19 13:40

Pierwsze wzmianki o Tuszymie pochodzą z 1398 r. Wieś należała wówczas do parafii Rzochów. Jej właścicielem w 1459 r. był Feliks Tarnowski. Teren, na którym położona jest Tuszyma, stanowiły wówczas częściowo osychające bagna. Obok wsi, prawdopodobnie od wschodniej strony, leżał Kościelów (Kasztelów), wchłonięty później przez rozrastającą się osadę.

Jeszcze za czasów Franciszka Józefa w Tuszymie zbudowano pierwszą w rejonie Przecławia murowaną szkołę. Budynek został oddany do użytku w 1913 r. Nowy, okazały budynek Szkoły Podstawowej w Tuszymie oddano do użytku w 1994 r. a rok później salę gimnastyczną z zapleczem i salą gimnastyki korekcyjnej.

W 1940 r. Niemcy wysiedlili wioskę, dając mieszkańcom 100 złotych odszkodowania „na głowę”. Domy mieszkańców zostały zburzone, a potem zaorane. Pola uprawiała ludność, która zgodziła się pracować u bauera, niemieckiego osadnika. Po wojnie mieszkańcy powrócili do wioski. W latach sześćdziesiątych do wioski przesiedlono ludzi z nowo budowanej odkrywkowej kopalni siarki z okolic Tarnobrzega.

Niektóre części wioski zachowały zwyczajowe nazwy: Chęcin, Kolonia, Błonie, Dąbie, Tuszyma - Wał, Pikułówka, Gumienice.

Na pograniczu Białego Boru i Tuszymy, przy drodze prowadzącej do Białego Boru, jest cmentarz, gdzie zostali pochowani żołnierze z I, a potem II wojny światowej. Znajdują się tam mogiły zbiorowe, w których pochowano 114 Austriaków i 57 Rosjan. Wg miejscowych przekazów cmentarz wojenny powstał na starej nekropolii z czasów najazdu szwedzkiego. W okresie II wojny cmentarz zdewastowano (odnowili go w 1941 r. niemieccy żołnierze stacjonujący w tej okolicy. Na środku ogrodzonego cmentarza usypano kopiec, na którym wznosi się drewniany krzyż. Podobno na terenie Tuszymy znajdują się również groby jeńców niemieckich z 1944 r., jednak ich miejsce pochówku nie jest znane.

Przy drodze Dąbie - Ocieka, na powierzchni ośmiu arów, odnaleziono niewielką wczesnośredniowieczną osadę, składającą się z pięciu jam. Były to cztery pół ziemianki pół chaty i jeden obiekt produkcyjny z kamieniem żarnowym i paleniskiem z bryłkami żelaza oraz fragment naczynia (być może tygla, który mógł służyć do prymitywnego wytopu żelaza). Osada datowana jest na X - XI w. Odnaleziono tam też relikty osadnictwa naddunajskiego: rdzeń z krzemienia woskowo - czekoladowego i odłupek obsydianowy. Odnaleziono też ślady osadnictwa kultury łużyckiej z 1200-1300 w. p.n.e. w postaci fragmentów gliniastych placków, grudek polepy z roślinnymi odciskami oraz kamiennych rozcieraczy zboża. Ponadto odkryto osadę pochodzącą z okresu początków kultury przeworskiej z II w. naszej ery, mocno zniszczoną na skutek eksploatacji piasku.

Jeszcze po II wojnie światowej w Dąbiu (dawniej było samodzielną wioską, obecnie jest częścią Tuszymy) znajdował się otoczony parkiem krajobrazowym dwór, należący do Anny Gaszyńskiej. Obok znajdowały się czworaki, stajnie i spichlerze, a w ogrodzie oranżeria. W dworze mieszkali wówczas ludzie z wioski, jednak stopniowo wyprowadzili się z nieremontowanych pomieszczeń. W końcu lat 60. cały zespół został zlikwidowany. Na miejsce dawnego parku zbudowano zakład produkcyjny i dziś nie ma już śladów po dawnej posiadłości. Ocalała jedynie stara kapliczka wzniesiona około połowy 1868 r. z fundacji Wolskich, ówczesnych właścicieli majątku. Wewnątrz znajdowała się rzeźba Jana Nepomucena. Mury starej ceglanej kapliczki rozpadły się, więc w latach 70. mieszkańcy Tuszymy postawili nową kapliczkę (tam też przeniesiono figurę Jana).